

Název úlohy:

VIZUALIZACE JADER

Rostlinný materiál:

BY-2 tabákové buňky v exponenciální fázi růstu

Projasněné pravé listy rostliny *Arabidopsis thaliana*

Princip vizualizace:

Jádro představuje prominentní buněčnou organelu, například v tabákových buňkách BY-2 dobře pozorovatelnou v mikroskopu i v procházejícím světle. Vhodnou pozorovací metodou v procházejícím světle je Nomarského diferenciální interferenční kontrast (DIC).

Pro vizualizaci jader i samotných chromozómů v živých buňkách lze využít také fluorescenční metody, z nichž některé budou právě v tomto praktiku demonstrovány.

- A) Barviva řady SYTO (Molecular Probes).** Jde o permeabilní barviva, jejichž fluorescence se výrazně zvyšuje jejich vazbou na DNA nebo RNA. Jednotlivá barviva SYTO se od sebe liší v několika charakteristikách, jako je např. permeabilita, excitační a emisní spektrum, selektivita k DNA nebo RNA – viz Tabulka 1.

Postup barvení: Použijte barviva SYTO 12 a SYTO 64. S barvami pracujte zvlášť, budete je porovnávat. Přidejte 1μl zásobního roztoku barviva (5mM v DMSO) k 1ml buněčné suspenze BY-2. Nechte probarvovat cca 5 minut.

Tvorba preparátu: Kapku nabarvených buněk suspenze BY-2 pomocí barvy SYTO 12 přeneste na mikroskopické sklíčko a přiklopte krycím sklem. Preparát nenechte vyschnout. Stejně vyrobte preparát s buňkami nabarvenými barvou SYTO 64. Pozorujte pod mikroskopem.

- B) Barvivo Hoechst 33258:** Jde o barvivo řady Hoechst. Tato konkrétní barva není permeabilní, tedy neproniká skrze plazmatickou membránu a barvené buňky je tedy třeba před barvením permeabilizovat. Hoechst 33258 má excitační spektrum v UV oblasti (cca 350 nm) a emisi v modré oblasti okolo 461 nm.

- ***BY-2 suspenze buněk barvená pomocí Hoechst 33258***

Postup barvení: 1μl zásobního roztoku (1mg/1ml H₂O) a 1 kapku (pomocí kapátka) 10% TRITONu X100 přidejte k 1ml suspenze BY-2 buněk. Nechte probarvit 10 minut.

Tvorba preparátu: Kapku suspenze nabarvených buněk BY-2 v exponenciální fázi růstu přenést na mikroskopické sklíčko a přiklopit krycím sklem. Preparát nesmí vyschnout. Pozorujte pod mikroskopem.

- ***Projasněné listy rostliny Arabidopsis thaliana barvené pomocí Hoechst 33258***

Postup barvení: list zbavený většiny barviv pomocí projasňovacího roztoku (chloralhydrate, glycerol, voda) přendejte z projasňovacího roztoku do mikrozkušavky s 1ml vody a rozstříhnete na dvě poloviny. Do mikrozkušavky přidejte 1μl zásobního roztoku (1mg/1ml H₂O) barviva Hoescht 33258 a 1 kapku 10% TRITONu X100. Nechte probarvit alespoň 2h.

Tvorba preparátu: projasněný a nabarvený kus pravého listu *Arabidopsis thaliana* přeneste na mikroskopické sklíčko a přiklopte krycím sklem. Pozorujte pod mikroskopem.

Cíle úlohy:

- 1) Pozorujte buňky nabarvené SYTO barvami pod fluorescenčním mikroskopem (excitační a emisní spektra viz tabulka 1). Popište a nakreslete rozdíly ve fluorescenčním značení jader tabákových buněk BY-2 suspenze pomocí SYTO 12 a SYTO 64.
- 2) V BY-2 buňkách obarvených barvivem Hoechst 33258 najděte, popište a nakreslete buňky ve fázi interfáze, profáze, metafáze, anafáze a telofáze. Popište rozdíl mezi jádry v G1 fázi a G2 fázi.
- 3) U pravých listů *Arabidopsis thaliana* pozorujte, popište a nakreslete jádra barvená pomocí Hoechst 33258 v trichomech a v pokožkových buňkách listu. Popište rozdíly mezi tvarem a velikostí jader v těchto buňkách. Vysvětlete svá pozorování.

Dye	Cat #	Absorption * (nm)		Emission * (nm)		QY † DNA	QY † RNA
		+DNA	+RNA	+DNA	+RNA		
SYTO 9	S-34854	485	486	498	501	0.58	ND
SYTO 11	S-7573	508	510	527	530	0.49	0.39
SYTO 12	S-7574	499	500	522	519	0.09	0.13
SYTO 13	S-7575	488	491	509	514	0.40	0.40
SYTO 14	S-7576	517	521	549	547	0.08	0.12
SYTO 15	S-7577	516	518	546	555	0.15	0.20
SYTO 16	S-7578	488	494	518	525	0.65	0.24
SYTO 18	S-7529	490	493	507	527	0.24	0.31
SYTO 20	S-7555	512	ND	530	ND	0.16	ND
SYTO 21	S-7556	494	ND	517	ND	~0.5	ND
SYTO 22	S-7557	515	ND	535	ND	ND	ND
SYTO 23	S-7558	499	ND	520	ND	ND	ND
SYTO 24	S-7559	490	ND	515	ND	0.76	ND
SYTO 25	S-7560	521	ND	556	ND	ND	ND
SYTO BC	S-34855	485	487	500	504	ND	ND

SYTO 64 – excitace 599nm / emise 619 nm